

پیشگفتار

دکتر اشکان شباک، رئیس پژوهشکده آمار

پژوهش، همواره به عنوان زیربنای فعالیت‌های توسعه‌ای به شمار آمده است. در واقع اولین گام برای پیشرفت در حوزه‌های مختلف، انجام پژوهش‌های بنیادی معتبر و فراگیری است که بتواند علاوه بر شناسایی نیازها، فرصت‌ها و تهدیدها، پیش‌بینی درستی از فضای پیش‌روی فعالیت‌های مرتبط عملیاتی و اجرایی ترسیم و تبیین نماید. همچنین علم و پژوهش در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی که توسط رهبر معظم انقلاب در سال ۱۳۹۷ خطاب به ملت ایران صادر شد؛ جایگاه ویژه‌ای دارد. در بیان ایشان پژوهش و دانش منتج از آن، آشکارترین وسیله عزت و قدرت یک کشور بوده و یکی از مهم‌ترین راه‌هایی است که می‌تواند به استقلال و عظمت کشور کمک کند علی‌رغم همه‌ی پیشرفت‌هایی که در دو دهه گذشته در زمینه علم و دانش در کشور صورت پذیرفته، به فرموده ایشان هنوز از قله‌های دانش جهان عقب هستیم. لذا توصیه معظم‌له در این بیانیه، تلاش و کوشش فراوان در علم و پژوهش است تا آنچه را که در این زمینه از صفر شروع شده با احساس مسئولیت بیشتر و همچون یک امر جهادی در پیش ببریم. پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان یک نهاد صرفاً پژوهشی که به طور رسمی برای انجام پژوهش مسئله‌محور در حوزه‌ی آمار و به ویژه آمار رسمی تأسیس شده و از این نظر منحصر به فرد است، طی بیش از ۲۰ سال که از موجودیت پژوهشکده می‌گذرد، خدمات چشمگیر و ارزنده‌ای در حوزه‌ی آموزش و پژوهش مسئله‌محور به نظام آمار رسمی کشور داشته است. و امیدوار است بتواند با تلاش همکاران خود، شاهد افزایش کیفی و کمی پژوهش‌های مرتبط در راستای تحقق اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و رویکردهای کلان نظام آماری به‌ویژه در خصوص مدرن‌سازی و برقراری نظام آمارگیری ثبتي مبنا باشیم. در پایان بر خود لازم می‌دانم فرارسیدن هفته‌ی پژوهش و فناوری را به تمام همکاران خوب پژوهشکده‌ی آمار و سایر اساتید، پژوهشگران و کارشناسان به ویژه در حوزه‌ی آمار رسمی کشور، تبریک عرض نمایم.

آذرماه ۱۴۰۱

آشنایی با پژوهشکده‌ی آمار

به‌منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی در نظام آماری کشور، پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۸۷/۷/۱۸ بر اساس مجوز شماره‌ی ۲۲/۱۷۴۵ شورای گسترش آموزش عالی تأسیس شده است.

چشم‌انداز پژوهشکده‌ی آمار

ما، مهمترین پشتیبان علمی نظام آماری ایران با جایگاه برتر پژوهش و آموزش آمار رسمی در آسیا هستیم.

مأموریت پژوهشکده‌ی آمار

برای تحقق این چشم‌انداز، پژوهشکده‌ی آمار مأموریت خود را رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری ایران و تولید و گسترش مستمر دانش در حوزه آمار می‌داند.

اهداف پژوهشکده

- ۱- ارتقای کیفیت فرایند تولید و انتشار آمار و اطلاعات در نظام ملی آمار ایران دست‌یابی به بهترین و مناسب‌ترین فنون و روش‌های تولید و انتشار آمار و مسائل مربوط به آن؛
- ۲- شناخت مشکلات و ارائه‌ی طریق برای رفع آن‌ها؛
- ۳- ارتقای توانمندی‌های پژوهشی کشور در زمینه‌ی مسائل مربوط به آمار؛

۴- همکاری پژوهشی با مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور به‌منظور ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی.

وظایف پژوهشکده

- ۱- مطالعه و تعیین اولویت‌های پژوهشی در زمینه‌ی آمار؛
- ۲- اجرای طرح‌های پژوهشی در زمینه‌های مربوط به روش‌های تولید آمار، تحلیل آماری، پردازش و استخراج اطلاعات و اطلاع‌رسانی آماری؛
- ۳- ایجاد زمینه‌ی مناسب برای همکاری با وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، دانشگاه‌ها و مؤسسات

مجله‌ها

پژوهشکده‌ی آمار با انتشار ۲ مجله‌ی علمی «پژوهش‌های آماری ایران» و «بررسی‌های آمار رسمی ایران» این امکان را در اختیار پژوهشگران و کارشناسان قرار می‌دهد تا در داخل کشور نیز بتوانند به انتقال آخرین یافته‌های علمی خویش، تقویت پایه‌های علمی کشور و فرهنگ‌سازی در حوزه آمارهای رسمی بپردازند.

مجله‌ی علمی پژوهش‌های آماری ایران

پژوهشکده‌ی آمار مجله‌ای علمی را با عنوان «پژوهش‌های آماری ایران» به زبان انگلیسی به صورت دوفصل‌نامه منتشر می‌کند. زمینه‌های فعالیت این مجله عبارت‌اند از: آمار نظری، آمار کاربردی، احتمال، آمار رسمی، آموزش آمار، آمار و سیستم‌های فازی، آمار در اقتصاد، زیست آماری، آمار و فناوری و سایر زمینه‌های آماری. تمامی مقاله‌های منتشر شده در مجله به نشانی وب‌گاه زیر به صورت رایگان در دسترس است.
jsri.srtc.ac.ir

مجله‌ی علمی بررسی‌های آمار رسمی ایران

پژوهشکده‌ی آمار مجله‌ی دیگری را با عنوان «بررسی‌های آماری رسمی ایران» با هدف گسترش روش‌شناختی و سیاست‌های مربوط به گردآوری، پردازش، تحلیل، ارائه و اطلاع‌رسانی داده‌های آماری در حوزه‌ی آمارهای رسمی منتشر می‌کند. تمامی مقاله‌های منتشرشده، در وب‌گاه مجله به نشانی

ijoss.srtc.ac.ir

به صورت رایگان در دسترس است.

آموزش عالی در جهت ایجاد امکانات پژوهشی؛

۴- برقراری ارتباط با مؤسسات علمی و پژوهشی داخل و خارج کشور با رعایت ضوابط و مقررات مربوط؛

۵- برگزاری همایش‌های علمی و پژوهشی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط؛

۶- انتشار کتاب و نشریه در زمینه‌های مرتبط با فعالیت‌های پژوهشکده طبق ضوابط و مقررات مربوط؛

۷- ارائه‌ی جدیدترین آمارهای مورد نیاز پژوهشگران.

طرح‌های پژوهشی

تاکنون بیش از ۳۵۰ طرح پژوهشی در پژوهشکده‌ی آمار با هدف رفع نیازهای آماری به‌ویژه آمارهای رسمی کشور اجرا شده است. عناوین و خلاصه همه طرح‌های درون‌سازمانی و برون‌سازمانی در وب‌گاه پژوهشکده‌ی آمار به نشانی زیر، بخش پژوهش، آرشیو طرح‌های پژوهشی قابل دسترس علاقه‌مندان است.

www.srtc.ac.ir

گزارش‌های تحلیلی

پژوهشکده آمار به‌عنوان بازوی علمی و پژوهشی نظام آماری کشور و در راستای تکالیف و احکام برنامه سوم ملی آمار کشور گزارش‌هایی تحلیلی و کارشناسی بر اساس داده‌ها و اطلاعات آماری تهیه و منتشر می‌کند. این گزارش‌ها به‌منظور استفاده هرچه بهتر سیاست‌گذاران، محققین و سایر کاربران از آمارهای مذکور است. به همین منظور تا کنون ۲۶ گزارش تحلیلی متناسب با مسائل روز کشور تهیه و در وب‌گاه پژوهشکده آمار، بخش پژوهش، گزارش‌های تحلیلی، منتشر و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.۱

کتاب‌های منتشر شده

- ۲۱- روش‌های جمعیت‌شناختی برای سازمان‌های آماری؛
 ۲۲- چارچوب آمارهای یونسکو؛
 ۲۳- روش‌های تهیه حساب‌های منطقه‌ای (اداره‌ی اتحادیه اروپا- ۲۰۱۳)؛
 ۲۴- آشنایی با مفاهیم و روش‌های داده‌کاوی؛
 ۲۵- اقتصاد دیجیتال جلد اول و دوم؛
 ۲۶- پیکره‌ی دانش مدیریت داده؛
 ۲۷- واژه‌نامه‌ی آمار رسمی.

دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی

پژوهشکده‌ی آمار به‌منظور ارتقای سطح علمی کارکنان نظام آماری کشور و ایجاد زمینه‌ی مناسب برای انتقال و تبادل آخرین دستاوردهای علمی در حوزه‌ی آمار رسمی و موضوعات مرتبط، وبینارها، دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی را برای وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، دانشگاه‌ها و مؤسسات خصوصی با مجوز رسمی از مرکز آموزش دولتی و استانداری تهران برگزار نموده است. در این خصوص پژوهشکده آمار تا کنون بیش از ۵۸۰ دوره‌ی آموزشی، کارگاه آموزشی و وبینار را برگزار کرده است. فهرست عناوین این وبینارها، دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی سال جاری در بخش آموزش وب‌گاه پژوهشکده آمار در دسترس است.

تفاهم‌نامه‌های پژوهشکده‌ی آمار

پژوهشکده‌ی آمار به منظور همکاری پژوهشی با مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور در راستای ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی تفاهم‌نامه‌هایی انعقاد می‌کند. از تفاهم‌نامه‌های منعقدشده در سال ۱۴۰۱ می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
 ۱- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با انجمن آمار ایران؛
 ۲- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با انجمن جمعیت‌شناسی؛

- فهرست کتاب‌های منتشرشده در پژوهشکده‌ی آمار از ابتدای تأسیس تا کنون به شرح زیر آمده است:
 ۱- روش‌شناسی آمارگیری؛
 ۲- واژه‌ها و اصطلاحات آماری؛
 ۳- فرهنگ دانشنامه‌ی آمار (جلد اول)؛
 ۴- نمونه‌گیری: روش‌ها و کاربردها؛
 ۵- روش‌شناسی نمونه‌گیری و کاربردهای آن؛
 ۶- آشنایی با تحلیل سری‌های زمانی به کمک

S-PLUS

- ۷- تحلیل چندمتغیره‌ی گسسته در مطالعات مقطعی و طولی؛
 ۸- نظریه و روش‌های نمونه‌گیری؛
 ۹- روش‌های برآورد کوچک‌ناحیه‌ای؛
 ۱۰- گزیده‌ی نماگرهای جمعیتی شهرهای کشور؛
 ۱۱- آمار محاسباتی: روش‌های بهینه‌سازی عددی؛
 ۱۲- استفاده از «سس» در مدیریت داده‌ها، تحلیل آماری و گرافیک‌ها؛
 ۱۳- آمار محاسباتی (روش‌های بهینه‌سازی عددی)؛
 ۱۴- آمارهای ثبتي مبنا: روش‌های آماری برای داده‌های اداری؛
 ۱۵- دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی؛
 ۱۶- جمعیت‌شناسی ایران (جلد اول و دوم)؛
 ۱۷- روش‌های آمارگیری؛
 ۱۸- دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی؛
 ۱۹- جمعیت‌شناسی جلد اول و دوم؛
 ۲۰- سیستم حسابداری زیست‌محیطی-اقتصادی چارچوب‌محوری؛

در ادامه، به اختصار به فعالیت‌ها و برنامه‌های پژوهشکده‌ی آمار برای هفته‌ی پژوهش سال ۱۴۰۱ اشاره می‌شود. برگزاری میزگرد تخصصی با موضوع «خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقاء و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها»؛ برگزاری نشست تخصصی با موضوع «حکمرانی داده و سرشمای ثبتي مبنا»؛

برگزاری کارگاه‌های آموزشی:

۱- «افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار اکسل»؛

۲- «دانش عمومی سایبری»؛

شرکت در نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری در سال ۱۴۰۱؛

نشست کارکنان پژوهشکده‌ی آمار با رئیس مرکز آمار و تجلیل از پژوهشگران نمونه؛

مصاحبه‌ی آقای دکتر شباک با رادیو اقتصاد.

کتابخانه

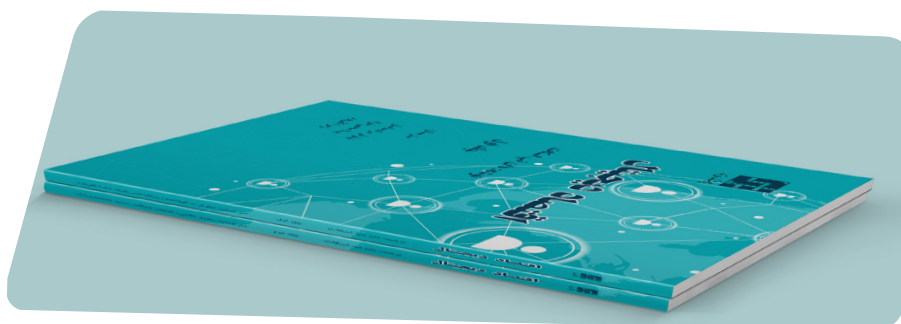
کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار به‌منظور تأمین نیاز پژوهشگران، اقدام به تهیه‌ی کتاب‌های تخصصی در زمینه‌ی آمار، اقتصاد و جمعیت‌شناسی کرده است و در حال حاضر دارای بیش از ۳,۷۳۸ عنوان کتاب و ۴۸ عنوان مجله است.

امکان استفاده از منابع کتابخانه برای دانشجویان و پژوهشگران خارج از پژوهشکده، در محل کتابخانه وجود دارد. جستجوی منابع موجود از طریق وب‌گاه کتابخانه، به نشانی زیر امکان‌پذیر است:
<http://library.srtc.ac.ir>

همچنین واحد فروش الکترونیکی محصولات و انتشارات پژوهشکده‌ی آمار (نرم‌افزار، کتاب، طرح‌های پژوهشی) در وب‌گاه این پژوهشکده به آدرس:

www.srtc.ac.ir/fa/contents/shop.html

راه‌اندازی شده است.

پژوهشکده‌ی آمار

به مناسبت هفته پژوهش و فناوری پژوهشکده آمار برگزار می‌کند

برگزاری نمایشگاه محصولات پژوهشی در نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری، ۱۹ الی ۲۲ آذر

بازدید علمی از نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای هفته پژوهش و فناوری، ۲۲ آذر ۱۴۰۱

برگزاری دومین میزگرد تخصصی با عنوان «فلاهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقا و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها»، ۲۶ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۳:۳۰ الی ۱۶

برگزاری نشست تخصصی با عنوان «مکمرالی داده و سرشماری ثبتی‌مبتنا»، ۲۸ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۳ الی ۱۶

برگزاری دو کارگاه آموزشی با عنوان‌های «افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار Excel» ۲۹ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۸:۳۰ الی ۱۲:۳۰ و «دانش عمومی سایبری» ۳۰ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۲:۳۰

معرفی پژوهشگران نمونه

www.srtc.ac.ir

۱۹ تا ۳۰ آذر ۱۴۰۱

گزارش نشست‌ها و سخنرانی‌های پژوهشکده‌ی آمار به مناسبت هفته‌ی پژوهش

برگزاری میزگرد تخصصی با موضوع «خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقاء و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها» به مناسبت بزرگداشت هفته پژوهش و فناوری توسط پژوهشکده‌ی آمار

به مناسبت بزرگداشت هفته پژوهش و فناوری، دومین میزگرد تخصصی «خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقاء و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها» از ساعت ۱۳:۳۰ تا ۱۶ روز شنبه ۲۶ آذرماه ۱۴۰۱ به‌صورت مجازی با حضور دکتر عبدالرحمن راسخ (رئیس انجمن آمار ایران و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر علی رجالی (عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان)، آقای سید نعمت‌... میرفلاح نصیری (معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران)، دکتر فاطمه ترابی (عضو هیئت علمی و معاون دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران)، دکتر موسی گل‌علیزاده (عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر تقی ترابی (اقتصاددان) و دکتر اشکان شباک (عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده آمار) و شرکت‌کنندگانی از دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌های کشور برگزار شد. در ابتدای نشست، شرکت‌کنندگان هر یک به‌صورت کوتاه در حوزه تخصص خود؛ با توجه به عنوان و موضوع میزگرد نظرات خود را بیان کردند. و سپس با توجه به مطالب ارائه‌شده؛ آقای دکتر ترابی ضمن توضیح برخی از تعاریف علم اقتصاد به بررسی چالش‌های تولید و به کارگیری آمارهای اقتصادی در جهت کاهش خلاءهای آموزشی و پژوهشی آمار پرداختند و چالش اصلی را نقص در معرفت‌شناسی علم اقتصاد بیان کردند. در ادامه، آقای میرفلاح نصیری با اشاره به آمار و ارقام مرکز آمار ایران و اسناد بالادستی در برنامه پنجم توسعه به جایگاه تحقیق و توسعه در ایران اشاره کردند. آقای دکتر راسخ یکی دیگر از سخنرانان نشست، با اشاره به دغدغه‌های دانشگاهیان در نحوه‌ی روند جذب دانشجویان تحصیلات تکمیلی، و نحوه‌ی آموزش و پژوهش برای مرتفع کردن این دغدغه‌ها، بیان آنها در کمیته آمار رسمی و همکاری میان انجمن‌های علمی آمار، جمعیت‌شناسی و اقتصاد را توصیه کردند. در ادامه صحبت‌ها، آقای دکتر رجالی به جایگاه درست آمار و کمک به تحقق آن و همچنین ارزش‌گذاری دانشگاه‌ها به پژوهش‌های واقعی به جای مقاله‌نویسی، که از عوامل مهم پیشرفت در یک پژوهش است، اشاره نمودند و بر حمایت از کارشناسان و پژوهشگران آمار تأکید کردند. خانم دکتر ترابی با تأکید بر اینکه علم جمعیت‌شناسی مبنای سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد است، شاخه‌های بنیادی و کاربردی جمعیت‌شناسی را به تفصیل توضیح دادند. آقای دکتر شباک ضمن اشاره به همکاری‌های بین پژوهشکده‌ی آمار، انجمن‌های

علمی و دانشگاه‌ها؛ به همدلی بیشتر برای رفع مشکلات موجود و بهبود شرایط تأکید داشتند. همچنین ایشان به برخی اقدامات انجام‌شده از سوی پژوهشکده‌ی آمار مانند تشکیل شورای راهبری آموزش و پژوهش و اخذ مجوز برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت اشاره کردند و بیان کردند که پژوهشکده با این اقدامات گام بلندی در راستای رفع نیازهای آموزشی حوزه‌ی آمار رسمی دستگاه‌ها و دانشگاه‌ها برداشته است. ایشان طبقه‌بندی نیازهای پژوهشی و آموزشی، پیگیری و تمرکز بیشتر در بحث کارآموزی و فرصت مطالعاتی به منظور افزایش ظرفیت‌های پژوهشی پژوهشکده آمار را از عوامل مؤثر بر حل مشکلات دانستند؛ و ارتباط خوب با انجمن‌های علمی و دانشگاه‌ها، افزایش ظرفیت‌های پژوهشی موجود و انعکاس مشکلات به وزارت علوم را از جمله راهکارهای مناسب برای رفع چالش‌ها معرفی کردند. در ادامه آقای میرفلاح نصیری توضیحاتی در خصوص مصوبه الزام دستگاه‌های اجرایی به ارائه داده‌های آمار رسمی با حفظ محرمانگی که ۱۵ آذرماه سال ۱۴۰۱ توسط شورای عالی آمار ابلاغ شده ارائه نمودند. در پایان آقای دکتر گل‌علیزاده مرتبط نبودن رشته تحصیلی با شغل را از جمله چالش‌های پیش روی آمار در نظام علمی کشور دانستند. ایشان همچنین با اشاره به اینکه در دستگاه‌های آموزشی، پژوهش کم‌تر از آموزش صورت می‌گیرد و این خلأ در جامعه ما مشهود است؛ یادآور شدند بهتر است که اهداف و چشم‌اندازها در این حوزه‌ها به‌صورت کیفی دیده شود نه کمی. در پایان جلسه نیز به موضوعاتی اشاره شد که می‌توانند در کاهش خلأهای پژوهشی و آموزشی نظام علمی کشور سودمند باشند. این موضوعات عبارت‌اند از:

- ۱- تلاش در راستای ارتقای همکاری‌های پژوهشی و آموزشی بین اعضای هیئت علمی پژوهشی و آموزشی؛
- ۲- تلاش در راستای ارتقای همکاری بین سطوح مدیریتی پژوهشکده‌ها، انجمن‌های علمی و دانشکده‌های مرتبط با حوزه‌ی آمار رسمی؛
- ۳- رویکرد کاربردی یا ایجاد ارتباط دانشگاه و پژوهشکده‌های سازمان‌های اجرایی با اهداف ارتقا سطح کاربردی آموزه‌های دانشگاهی؛
- ۴- تشکیل کارگروه‌ها و کمیته‌های علمی برای پیگیری و اجرایی کردن موارد فوق از طریق سازمان برنامه و بودجه و وزارت علوم تحقیقات و فناوری؛
- ۵- تلاش در راستای ارتقای علمی و تخصصی کارشناسان و هیئت علمی‌های پژوهشی و آموزشی؛
- ۶- بررسی راهکارهای استفاده بهینه از حجم بالای اطلاعات تولیدشده مرکز آمار ایران در راستای بهبود برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان در جهت برطرف کردن خلأهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور.

حکمرانی داده در نظام آماری نوین

به مناسبت هفته پژوهش و فناوری پژوهشکده آمار برگزار می‌کند:

دومین میزگرد تخصصی

خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقا و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها

دکتر علی رجالی

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان

دکتر عبدالرحمن راسخ

رئیس انجمن آمار ایران و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

دکتر فاطمه ترابی

عضو هیئت علمی و معاون دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

دکتر موسی گل‌علیزاده

عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

سید نعمت... میرفلاح نصیری

معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران

دکتر تقی ترابی

اقتصاددان

دکتر اشکان شباک

عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار

ساعت ۱۳:۳۰ الی ۱۶

زمانه: شنبه ۲۶ آذر ۱۴۰۱

<https://www.skyroom.online/ch/srtc/panel1401>

لینک ورود به میزگرد:

برگزاری نشست تخصصی با موضوع «حکمرانی داده و سرشمای ثبتی‌مبنا» به مناسبت بزرگداشت هفته پژوهش و فناوری توسط پژوهشکده‌ی آمار

این نشست تخصصی از ساعت ۱۳ تا ۱۶ روز دوشنبه ۲۸ آذرماه ۱۴۰۱ به‌صورت مجازی با حضور دکتر مصطفی طاهری (رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی و عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان)، دکتر جواد حسین‌زاده (رئیس مرکز آمار ایران)، مهندس حمیدرضا هادی‌پور (کارشناس دولت الکترونیک و جانشین دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات)، آقای علی‌اکبر محزون (مدیر کل دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری مرکز آمار ایران) و دکتر اشکان شباک (عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده آمار) برگزار شد. در ابتدا آقای دکتر شباک ضمن عرض سلام و تبریک هفته پژوهش و فناوری و تشکر از مدعوین و حضار در جلسه، از آقای دکتر حسین‌زاده دعوت کردند تا سخنرانی خود را با عنوان «نقش روش‌های ثبتی‌مبنا در سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن» ایراد بفرمایند. آقای دکتر حسین‌زاده در ابتدای سخن خود با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت «راه‌اندازی سامانه‌های اطلاعاتی و اتصال این سامانه‌ها» با هدف ایجاد اصلاحات ساختاری، تولید داده‌های ثبتی‌مبنا و به تبع آن ارتقا کیفیت دولت الکترونیک و خدمات عمومی را از مهم‌ترین محصولات «اتصال این پایگاه» دانست. به بیان ایشان هم در روایات و هم در متون علمی بر این نکته تأکید شده که حکمرانی مبتنی بر داده به نوعی زیربنای حکمرانی شایسته است و آمار می‌تواند نقش مهمی در طراحی، تولید و ارزیابی داده‌ها داشته باشد. وی اظهار داشت در حکمرانی شایسته ۸ محور مهم وجود دارد که در سه محور «شفافیت»، «پاسخ‌گویی» و «مسئولیت‌پذیری» آمار به‌صورت مستقیم اثرگذار است. در ادامه، ایشان تفاوت‌های بین سرشماری سنتی و سرشماری مدرن و مزایا و سوابق انجام سرشماری‌های ثبتی‌مبنا را برشمردند و با اشاره به تشکیل ستادی در بالاترین سطح متشکل از ده وزیر و دو رئیس دستگاه به ریاست رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور مراحل عملیاتی شدن قانون دوام در کشور را تشریح کردند. دکتر حسین‌زاده در پایان سخنان خود اظهار امیدواری کرد بستر مناسبی برای مرکز آمار ایران مهیا شود تا نظام تبادل داده در فضایی امن و با سرعت بیشتر اجرایی گردد. در ادامه، آقای دکتر طاهری از تصویب قانون دوام در مجلس شورای اسلامی و تأیید آن در شورای نگهبان و ابلاغ آن به رئیس‌جمهور خبر داد که در حال حاضر زمینه برای اجرای این قانون فراهم شده است و انتظار داریم اتصال داده‌های آماری به‌دست‌آمده از سامانه اجرایی در دستگاه‌های مختلف به زودی اجرا شود. ایشان از مرکز آمار خواستند که مشخص کند برای به‌دست آوردن اطلاعات یکپارچه از سامانه‌های متصل به دستگاه‌های اجرایی چه چیزهایی مورد نیاز است. در پایان، اظهار امیدواری کردند ضعف‌هایی که در این سامانه‌ها وجود دارد هر چه زودتر مرتفع شود. سپس آقای محزون توضیحاتی جامع در خصوص سرشماری ثبتی‌مبنا ارائه دادند اهم مطالب ارائه‌شده توسط ایشان شامل موارد زیر بود:

۱- ضرورت تغییر شیوه اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن از روش سنتی به روش ثبتی‌مبنا؛

۲- تجربه کشورهای دیگر در انجام سرشماری ثبتی‌مبنا؛

۳- مروری بر راهنمای بین‌المللی سرشماری نفوس و مسکن ثبتی‌مبنا؛

۴- پیش‌نیازها و چالش‌های گذار از سرشماری سنتی به ثبتی‌مبنا؛

۵- اقدامات انجام‌گرفته برای اجرای سرشماری ثبتی‌مبنا در سال ۱۴۰۵؛

۶- فرصت‌ها و تهدیدها، نقاط قوت و ضعف و زمان‌بندی کلی سرشماری ثبتی‌مبنا در سال ۱۴۰۵؛

۷- گام‌های اساسی مورد نیاز برای انجام سرشماری ثبتی‌مبنا (۱۸ گام اساسی)؛

۸- مروری بر اهم نتایج آزمایش سرشماری ثبتی‌مبنا در سال ۱۴۰۵؛

۹- یافته‌های آزمایش سرشماری ثبتی‌مبنا در سال ۱۴۰۰؛

۱۰- مزایای ثبت تغییر نشانی در سرشماری ثبتی‌مبنا؛

۱۱- آزمایش سرشماری ثبتی‌مبنا در سال ۱۴۰۱.

آقای دکتر شباک سخنرانی خود را با توضیح در خصوص حکمرانی خوب و حکمرانی شایسته و تعریف «داده»، «اطلاعات»، «آمار» و «اطلاعات آماری» آغاز کردند. ایشان در تعریف «حکمرانی داده» در یک سازمان به ۱۰ مؤلفه اشاره کردند و اظهار داشتند حلقه مفقوده برنامه‌ریزی در کشورها، همواره «حکمرانی داده» بوده و هست. در ادامه ایشان «مه‌داده‌ها» و «داده‌های اداری» را به‌عنوان منابع اصلی داده‌های ثانویه معرفی کردند و تفاوت تولید داده در «نظام آماری» و «ادارات کشور» را برای حضار در جلسه تشریح کردند. «مدل عمومی تبادل داده» برای حکمرانی خوب و استانداردهای تبادل داده و مشکلات موجود و پیشنهادها و راهکارها، موضوع‌های بعدی سخنرانی دکتر شباک بودند. ایشان در پایان سخنرانی خود به این نکته اشاره کردند که اگر می‌خواهیم حکمرانی داده در یک کشور شکل بگیرد باید سازمان ملی آمار آن کشور به جایگاه حقیقی خود دست یابد تا بتواند نقش خود را به درستی ایفا کند. آقای مهندس هادی‌پور (کارشناس دولت الکترونیک و جانشین دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات) در سخنرانی خود به توضیح قانون دوام و کاربردهای آن پرداختند. ایشان عنوان کردند قانون دوام اولین سند قوه مقننه است که نظام تولید داده و داده‌های پایه را تعریف کرده و چالش‌هایی که قبلاً دستگاه‌ها با آن مواجه بودند را به حداقل می‌رساند. بر اساس این قانون، داده‌های کشور از مالکیت دستگاه‌های متولی خارج شده و دولت، مالک اصلی همه داده‌های کشور است. همچنین این قانون برای دستگاه‌هایی که از ارائه آمارها خودداری کنند احکامی پیش‌بینی کرده است که باعث تسهیل امور خواهد شد. در ادامه ایشان راهکارهایی برای نهادینه کردن نظام ثبتی‌مبنا ارائه و اظهار امیدواری کردند با تعامل داده‌ای بین دستگاهی و تأمین داده‌های ثبتی‌مبنا، نظام آماری کشور بتواند آمارهای مورد نیاز را به‌جای دوره‌های زمانی فصلی، سالانه یا هر ده سال یکبار، به‌صورت ماهانه، هفتگی یا ... ارائه نماید. در پایان این نشست، حضار در جلسه به پرسش و پاسخ پیرامون مسائل مطرح‌شده پرداختند.

حکمرانی داده در نظام آماری نوین

به مناسبت هفته پژوهش و فناوری پژوهشکده آمار برگزار می‌کند:

نشست تخصصی

حکمرانی داده و سرشماری شبکی‌ساز

دکتر جواد حسین زاده
رئیس مرکز آمار ایران

دکتر مصطفی طاهری
رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی
و عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان

علی اکبر محزون
مدیر کل دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری مرکز آمار ایران

دکتر اشکان شباک
عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار

مهندس حمیدرضا هادی پور
کارشناس دولت الکترونیک و
جانشین دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات

ساعت ۱۳ الی ۱۶

زمان: دوشنبه ۲۸ آذر ۱۴۰۱

لینک ورود به نشست: <https://www.skyroom.online/ch/srtc/sabti>

برگزاری کارگاه‌های آموزشی به مناسبت هفته پژوهش و فناوری

برگزاری کارگاه آموزشی «افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار اکسل» به مناسبت هفته پژوهش و فناوری به صورت مجازی

کارگاه آموزشی «افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار اکسل» به مدت ۴ ساعت در تاریخ ۲۹ آذر ۱۴۰۱ توسط آقای نصرت‌اله حق‌گو، رئیس گروه «نظارت بر تهیه حساب‌ها و شاخص قیمت‌ها» مرکز آمار ایران برگزار شد. در این کارگاه آموزشی، توضیحاتی درباره مفاهیم چند میانبر کاربردی، چند تابع، نمودارها، یافتن مقادیر یکتا و بدون تکرار و موضوعات Subtotal, Duplicate, Sort, Data Validation, Import_Export, PivotTable, PivotChart, Map, Consolidate Data, VLOOKUP, INDEX & MATCH, HLOOKUP, TEXT Functions, Protect, MACRO, Add-ins ارائه شد.

برگزاری کارگاه آموزشی «دانش عمومی سایبری» به مناسبت هفته پژوهش و فناوری به صورت مجازی

کارگاه آموزشی «دانش عمومی سایبری» به مدت ۲ ساعت در تاریخ ۳۰ آذر ۱۴۰۱ توسط آقای حمیدرضا رئیسی، پژوهشگر پژوهشکده‌ی آمار برگزار شد. در این کارگاه توضیحاتی درباره مفاهیم شبکه‌های کامپیوتری، آموزش چکیده مهارت هفتم ICDL، فضای سایبری و کاربردهای آن، اینترنت - موتورهای جستجو، آشنایی با انواع وب (surface web - dark web - deep web) و نحوه عملکرد و الزامات امنیتی آن، امنیت سایبری، آموزش راهکارهای مقابله با حملات سایبری در شبکه‌های سازمانی ارائه شد.

شرکت نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری در سال ۱۴۰۱

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده آمار، بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری از شنبه ۱۹ تا ۲۲ آذر در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. این نمایشگاه میزبان محصولات فناورانه و نوآورانه دانشگاه‌ها، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری سراسر کشور است. در این نمایشگاه، واحدهای دانشگاه شهید بهشتی به همراه محصولات خود، محصولات برتر انجمن آمار، پژوهشکده آمار و ... را به نمایش گذاشتند. غرفه‌ی این محصولات در سالن ۵ نمایشگاه بین‌المللی قرار داشت و علاقه‌مندان می‌توانستند برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص محصولات و ایجاد ارتباطات گسترده‌تر از غرفه این واحد بازدید کنند.

پژوهشکده‌ی آمار

پژوهشکده آمار
به مناسبت هفته پژوهش و فناوری
برگزار می‌کند:

کارگاه آموزشی

افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار Excel

مدرس:

نصرت‌اله حق‌گو

رئیس گروه نظارت بر تهیه حساب‌ها
و شاخص قیمت‌ها مرکز آمار ایران

به شرکت کنندگان در این وبینار، از سوی پژوهشکده آمار گواهینامه حضور ارائه می‌گردد.

زمان:

سه‌شنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۱

ساعت ۸:۳۰ الی ۱۲:۳۰

لینک ورود:

<https://www.skyroom.online/ch/srtc/Excel>

پژوهشکده آمار
به مناسبت هفته پژوهش و فناوری
برگزار می‌کند:

کارگاه آموزشی دانش عمومی سایبری

مدرس:

حمیدرضا رئیسی

پژوهشگر پژوهشکده آمار

به شرکت کنندگان در این وبینار، از سوی پژوهشکده آمار گواهینامه حضور ارائه می‌گردد.

زمان:

چهارشنبه ۳۰ آذر ۱۴۰۱

ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۲:۳۰

لینک ورود:

<https://www.skyroom.online/ch/srtc/cyber>

نشست کارکنان پژوهشکده‌ی آمار با رئیس مرکز آمار ایران و تجلیل از پژوهشگران نمونه

همزمان با فرا رسیدن هفته‌ی پژوهش و فناوری، دکتر حسین‌زاده، رئیس محترم مرکز آمار ایران با همراهی آقای رحیمی، مدیر کل محترم دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل، با کارکنان پژوهشکده‌ی آمار دیدار کرد. در این جلسه که در محل پژوهشکده‌ی آمار برگزار شد، هر یک از کارکنان در فضایی صمیمی به ارائه مشکلات و دغدغه‌های موجود پرداختند. آقای دکتر حسین‌زاده نیز ضمن تقدیر از تلاش‌های کارکنان، پیشنهادهای و راهکارهای مورد نظر خود را مطرح کردند. در پایان این جلسه، از پژوهشگران نمونه، خانم دکتر لیدا کلهری عضو هیئت علمی و مدیر گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری پژوهشکده‌ی آمار آقای محمد غلامی کارشناس پژوهشی گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار، آقای رضا هادی‌زاده رئیس گروه شاخص قیمت تولیدکننده‌ی بخش خدمات و سایر شاخص‌های قیمت مرکز آمار ایران و خانم مریم زنگنه رئیس گروه آمارگیری‌های خانواری مرکز آمار ایران با اهدای تقدیرنامه، قدردانی به‌عمل آمد.

برگزاری مراسم قدردانی از پژوهشگران برتر سال ۱۴۰۱ پژوهشکده‌ی آمار

مصاحبه‌ی آقای دکتر شباک با رادیو اقتصاد

به مناسبت هفته‌ی پژوهش، آقای دکتر شباک ریاست محترم پژوهشکده‌ی آمار در مصاحبه‌ای با رادیو اقتصاد به اهمیت پژوهش در حوزه‌ی آمار و برنامه‌ریزی پرداختند. ایشان در ابتدای مصاحبه ضمن عرض تبریک به مناسبت هفته‌ی پژوهش، اشاره کردند «که پژوهش یکی از نکات مهم و اساسی در انجام هر کاری است یعنی برای شروع هر کاری یا گرفتن تصمیمی لازم است تا در آن مطالعه و پژوهش انجام شود و بر اساس نتایج حاصل از آن مطالعه، اقدام کرد. این خود باعث می‌شود تا اقدام دقیق‌تر و صحیح‌تر بوده و منابع کمتری برای رسیدن به نتیجه صرف شود. همچنین برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی نیازمند آمار بوده و پژوهش در حوزه‌ی آمار رسمی به احصای نیازهای آماری کشور کمک می‌کند. در این حوزه می‌توان روش‌هایی را که با آن، گردآوری داده‌ها با دقت و صحت بیشتری اتفاق می‌افتد؛ تشخیص داده و پیشنهاد داد و در واقع کیفیت داده‌ها را بالا برد. اگر چه در این بین، اذعان می‌شود پژوهش در سطح کشور بسیار مهم است ولی از نظر تخصیص بودجه‌ای، نیازمند ساختارها یا زیرساخت‌هایی است تا این کار به خوبی اتفاق بیافتد؛ هرچند معمولاً اولویت‌های دیگری پیش می‌آید که باعث می‌شود تخصیص بودجه برای پژوهش کمتر مورد توجه قرار بگیرد.»

در ادامه آقای دکتر شباک افزودند: «پژوهشکده‌ی آمار یکی از پژوهشکده‌های کشور است که تقریباً در زمینه‌ی آمار رسمی منحصر به فرد بوده و نیز حتماً می‌دانید در بیشتر کشورها مرکز ملی آمار مسئول و متولی آمار رسمی در آن کشور است؛ در کشور ما نیز با توجه به وابستگی پژوهشکده‌ی آمار به مرکز آمار ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور این مسئولیت بر عهده‌ی پژوهشکده‌ی آمار است. این مجموعه در سال ۱۳۸۷ تشکیل شده و در این مدت هم فعالیت‌های خوبی را در حد توان و وسعش انجام داده است. انجام بیش از ۳۵۰ طرح پژوهشی، ترجمه و تألیف ۲۷ جلد کتاب، ارائه‌ی ۲۶ گزارش تحلیلی که در سال‌های اخیر به این حوزه ورود داشته از جمله فعالیت‌ها و پژوهش‌های این مجموعه در حوزه‌ی آمار رسمی است. اخیراً مجمعی از پژوهشکده‌های دولتی (پژوهشکده‌هایی که وابسته به دولت و دستگاه‌های اجرایی هستند) با دبیری پژوهشکده‌ی امور اقتصادی وابسته به وزارت امور اقتصاد و دارایی تشکیل شده است که می‌تواند برای ساماندهی بهتر استفاده از نتایج پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و اهمیت پژوهش و بحث بودجه‌ای مربوط به آن فرصت خوبی باشد. پژوهشکده‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی خیلی بهتر از پژوهشکده‌های داخل دانشگاه‌ها می‌توانند به مسائل کاربردی بپردازند. همچنین در سطح دانشگاه‌ها تولید علم و نظریه‌پردازی وجود دارد که قطعاً این علم و نظریه‌پردازی باید در پژوهشکده‌ها (پژوهشکده‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی) کاربردی شوند؛ و همچنین پژوهشکده‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی با توجه به شناختی که از مشکلات موضوعی در مسائل مختلف دارند قدرت تشخیص مسئله، پژوهش و انجام طرح‌های مسئله‌محور را نیز دارند و همچنین می‌توانند برای حل آن موضوع حلقه‌ی وصل بین دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها باشند. موضوع دیگر این است که یکی از مشکلاتی که در کشور حتی در سطح دانشگاه‌ها به‌عنوان نهاد تولید علم وجود دارد مقاله‌محور بودن یا پژوهش‌محور بودن کارهای تحقیقاتی است تا اینکه دانش، مقالات یا پژوهش‌های ما به سمت حل مسئله بروند که این هم خود در کنار بحث بودجه در فضای پژوهشی کشور یک معضل به حساب می‌آید.